

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 11/2021-57

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu (sudca spravodajca) a zo sudcov Miroslava Duriřa a Ladislava Duditřa v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Pirohárom, Podzámska 29, Nové Zámky, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 takto

rozhodol:

1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 **porušené bolo**.
2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 **zruřuje a vec vracia** Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Nitre **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **1 003,62 eur** na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 12. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa a tiež sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Nt 5/2018-117 z 23. augusta 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) v spojení s uznesením

Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa a sťažovateľky a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 11 T 66/2014-2591 z 20. októbra 2016 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4 To 98/2016-3118 z 12. januára 2017 odsúdený pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľ a sťažovateľka ako jeho manželka podaním doručeným okresnému súdu 9. februára 2018 požiadali o obnovu konania v právoplatne skončenej trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 11 T 66/2014. O tomto návrhu rozhodol okresný súd uznesením č. k. 3 Nt 5/2018-117 z 23. augusta 2018 tak, že ho ako nedôvodný zamietol z dôvodu, že neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Krajský súd uznesením č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 sťažovateľom podanú sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 3 Nt 5/2018-117 z 23. augusta 2018 zamietol. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti poukázal na postup vo veci konajúcich súdov, ktoré nerozhodli, resp. ignorovali ním podanú námietku zaujatosti smerujúcu proti všetkým sudcom okresného súdu, ako aj krajského súdu, a teda že pri rozhodovaní o jeho návrhu na povolenie obnovy konania v jeho právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 11 T 66/2014 nekonali o návrhu na delegáciu veci pred rozhodnutím vo veci samej. V tejto časti sa sťažovateľom podaná ústavná sťažnosť javila ako opodstatnená.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti a následne v podaniach doručených ústavnému súdu 14. júla 2020 a 17. septembra 2020 (podanie sťažovateľky) požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Svoju žiadosť odôvodnil majetkovými pomermi, ktoré mu neumožňujú zvoliť si právneho zástupcu z radov advokátov, ktoré preukázal priloženými písomnými potvrdeniami o majetkových pomeroch svojej osoby a svojej rodiny. Ústavný súd po preverení majetkových pomerov sťažovateľa a sťažovateľky a z dôvodu splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. IV. ÚS 11/2021-18 z 19. januára 2021 ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu, a to advokáta JUDr. Jozefa Pirohára, Podzámska 29, Nové Zámky, ktorý ho zastupoval aj v konaní o povolení obnovy konania. Ústavný súd písomnou výzvou zo 4. februára 2021 (vychádzajúc aj z § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) vyzval ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľa k podaniu kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá bola ústavnému súdu doručená 5. mája 2021.

4. Z podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa a sťažovateľky koncipovanej ustanoveným právnym zástupcom vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 3 Nt 5/2018-117 z 23. augusta 2018. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 11 T 66/2014-2591 z 20. októbra 2016 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4 To 98/2016-3118 z 12. januára 2017 odsúdený pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Sťažovateľ a jeho manželka podaním doručeným okresnému súdu

9. februára 2018 požiadali o obnovu konania v právoplatne skončenej trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 11 T 66/2014, o ktorom rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ho ako nedôvodné zamietol z dôvodu, že neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Krajský súd svojím uznesením č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 sťažovateľom podanú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zamietol. Sťažovateľ vznesol 23. augusta 2018 počas verejného zasadnutia okresného súdu do zápisnice námietku zaujatosti proti všetkým sudcom okresného súdu, ako aj proti všetkým sudcom krajského súdu. Z hľadiska presvedčivosti svojej argumentácie uviedol aj jej konkrétny obsah, ktorý znel takto: „*Vznášam námietku zaujatosti voči celému Okresnému súdu Komárno a to z dôvodu, že táto trestná veci tu nebude subjektívne ani objektívne prejednaná správne a rovnako vznášam námietku zaujatosti z takého istého dôvodu aj voči celému Krajskému súdu v Nitre. Tieto súdy doposiaľ rozhodovali v mojej veci nespravodlivo a je tu určitá nenávisť a útoky voči mojej rodine. Manželka sa obrátila na rôzne inštitúcie s tým, že jej nepomohli, zneužívali ju a ja som bol odsúdený na 11 rokov za nič s tým, že vec nebola riadne vyšetrená. Ja si myslím že podľa judikatúry Ústavného súdu SR nie sú dodržiavané základe práva pretože súdy mučia moju rodinu. Súdy nás ignorujú, my sme fyzicky a psychicky zničení s manželkou.*“ Podľa sťažovateľa ho okresný súd síce poučil o tom, že podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku nebude konať o jeho námietke zaujatosti, na strane druhej ani v napadnutom uznesení okresného súdu a ani v napadnutom uznesení krajského súdu nebola námietka zaujatosti spomenutá a ani riešená, a to v uznesení krajského súdu napriek uplatnenej sťažnostnej námietke.

II.

Argumentácia sťažovateľa a sťažovateľky

5. Sťažovateľ napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu vytyka nezaobranie sa ním vznesenou námietkou zaujatosti smerujúcou proti všetkým sudcom okresného súdu a krajského súdu, z obsahu ktorej vyplýva, že bola návrhom na delegáciu veci z dôvodu nutnosti, o ktorom mal ešte pred rozhodnutím vo veci samej rozhodnúť súd, ktorý by bol obom súdom spoločne nadriadený, teda „... *Najvyšší súd SR ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Komárno, Krajskému súdu v Nitre v zmysle § 23 ods. 1 TP a to až po zabezpečení vyjadrenia všetkých dotknutých sudcov k tejto námietke (OS Komárno a KS v Nitre).*“. Zároveň sťažovateľ a sťažovateľka doplnili, že v § 32 ods. 6 Trestného poriadku sú uvedené štyri dôvody, pre ktoré môže súd o námietke nekonať: (i) je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, (ii) nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku, (iii) dôvodom námietky je len procesný postup a (iv) je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, pričom z napadnutých uznesení okresného súdu, ako aj krajského súdu nie je zrejmé, z ktorého už uvedeného dôvodu o nej nekonali. Napokon na zvýraznenie správnosti svojej argumentácie poukázali aj na rozhodovaciú činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), z ktorej vyplýva, že námietka zaujatosti vznesená proti všetkým sudcom toho-ktorého súdu sa podľa existujúcej súdnej praxe považuje za návrh na delegáciu veci (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 Ndt 2/2017 z 15. augusta 2017). Tým, že vo veci konajúci okresný súd a ani krajský súd nepredložili sťažovateľom vznesenú námietku zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu a krajského súdu na rozhodnutie najvyššiemu súdu pred

rozhodnutím o návrhu na povolenie obnovy konania, porušili sťažovateľom a sťažovateľkou označené práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ a sťažovateľka navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd Uznesením Krajského súdu Nitra, č.k. 1Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 a Uznesením Okresného súdu Komárno č. k. 3 Nt 5/2018-117 z 23. augusta 2018 porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv, základné právo na súkromie a rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Krajského súdu Nitra, č.k. 1Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 a Uznesením Okresného súdu Komárno č. k. 3 Nt 5/2018-117 z 23. augusta 2018 porušené boli.

3. Uznesenie Krajského súdu Nitra, č.k. 1Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 a Uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. 3 Nt 5/2018-117 z 23. augusta 2018 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky uhradí trovy právneho zastúpenia v sume 1.003,62-€ (slovom jedentisíc tri euro a 62 centov) na účet právneho zástupcu sťažovateľa advokáta JUDr. Jozefa Pirohára, so sídlom Podzámska 29, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

7. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 11/2021-40 z 25. mája 2021 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 109/2018-169 z 29. novembra 2018 a v ostávajúcej časti týkajúcej sa sťažovateľkou namietaného porušenia práv (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny, podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jej základného práva na ochranu súkromného a rodinného života a práva domáhať sa ochrany pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 2 a 3 ústavy napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu), ako aj časti sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavnú sťažnosť odmietol. Ústavný súd taktiež nevyhovel žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

8. Krajský súd sa k veci vyjadril prostredníctvom svojej predsedníčky a uviedol, že sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú v celom rozsahu, a navrhol, aby jej ústavný nevyhovel. Čo sa týka samotnej vecnej dôvodnosti posúdenia podmienok obnovy konania, skonštatoval ich nesplnenie zo strany ani sťažovateľa a ani sťažovateľky, čo bolo explicitne konštatované a dostačujúco právne zdôvodnené už v napadnutom uznesení okresného súdu. Navyše sťažovateľ aj v súčasnom období podáva opätovne návrhy na obnovu konania postavené na tých istých skutočnostiach, ktoré (i) už raz boli uplatnené a (ii) sú zistiteľné z obsahu súdnych spisov. Podľa krajského súdu sa okresný súd rozhodujúci v prvom stupni ústavne konformne vysporiadal aj so sťažovateľom vznesenou námietkou zaujatosti, o ktorej rozhodol tak, že o výsledku svojho rozhodovania vykonal zápis do zápisnice o verejnom zasadnutí, o čom sťažovateľa aj poučil. Takto okresný súd konal bez toho, aby mu to prikazovalo akékoľvek zákonné ustanovenie a navyše postupoval v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. V rámci právnej diskusie krajský súd upriamil pozornosť ústavného súdu aj na návrh zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 37/2021, ktorý bol/mal byť predmetom jeho rokovania 16. júna 2021 s tým, že trestnoprávne kolégium krajského súdu sa priklonilo k variantu pod bodom A so záverom, že podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku sa pod výkladom slov „sa nekoná“ rozumie procesný postup, podľa ktorého sa nielen o takejto námietke nekoná, ale sa o tom ani nevydáva žiadne rozhodnutie a vec je takýmto konštatovaním uzavretá a nie je potrebné sa ňou zaoberať v konečnom (meritórnom) rozhodnutí súdu.

9. Právny zástupca sťažovateľa na vyjadrenie krajského súdu, ktoré prevzal 22. júna 2021, nereagoval.

IV.

Posúdenie ústavnej sťažnosti ústavným súdom

IV.1. Zákonná úprava:

10. Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

11. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

IV.2. Všeobecné judikatúrne východiská k základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne tak aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

14. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05, I. ÚS 115/2020). Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou taktiež práva na spravodlivý proces a tvorí jeho esenciálny prvok [III. ÚS 875/2016 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 a 36].

15. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

16. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (II. ÚS 8/01), alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (I. ÚS 241/07). V prípade prieskumu rozhodnutia v konaní o opravných prostriedkoch musí byť poskytnutá odpoveď na podstatné námietky dotknutej, na opravný prostriedok oprávnenej

osoby (aj mimo prieskumu *ex officio*, ktorý nie je v konaní o sťažnosti v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku obmedzený konkrétnymi sťažnostnými námietkami).

IV.3. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti:

17. Z predostretých stanovísk a obsahu súdnych spisov nepochybne vyplýva skutočnosť, že sťažovateľ vzniesol na verejnom zasadnutí okresného súdu 23. augusta 2018 námietku zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu, ako aj krajského súdu. Tento návrh sťažovateľa je podchytený aj zápisnične, a to v zápisnici o verejnom zasadnutí konanom 23. augusta 2018 na okresnom súde, ktorý prejednával návrh sťažovateľa na obnovu konania v prvom stupni. Okresný súd sa so sťažovateľom predneseným návrhom na delegáciu veci vysporiadal postupom podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku a oznámil mu, že o tomto jeho návrhu (vnímanom ako námietka zaujatosti) konať nebude. Krajský súd zamietol sťažovateľom podanú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú, pričom sa dotknutou otázkou vôbec nezaoberal, a to napriek v príslušnom smere v odôvodnení sťažnosti písomne konkretizovaným námietkam. Krajský súd pritom mal v sťažnostnom konaní preskúmať nielen výrok napadnutého uznesenia okresného súdu, ale aj jeho postup predchádzajúci tomuto výroku, a to najmä v kontexte odôvodnenia podanej sťažnosti. Bolo teda potrebné v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu riešiť otázku potreby konania o námietke zaujatosti sudcov uplatnenej sťažovateľom v konaní pred okresným súdom, vyhodnotiť túto námietku podľa jej obsahu (vrátane vzťahu ustanovení § 31, § 32 a § 23 Trestného poriadku v jeho relevantných konzekvenciách), a tak odobriť (alebo revidovať) postup okresného súdu. Mal tak urobiť (ako už ústavný súd konštatoval) predovšetkým oproti konkrétne uplatnenej sťažnostnej námietke smerujúcej (aj) proti nešpecifikovaniu dôvodu nekonania o námietke zaujatosti okresným súdom podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku, ako aj z hľadiska poukazu sťažnostných námietok na potrebu považovania námietky zaujatosti proti všetkým sudcom okresného súdu za návrh na delegáciu veci. Popísanú potrebu postupu krajského súdu v konaní o sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nemožno (namiesto pôvodného mlčania) až *ex post* (v konaní o ústavnej sťažnosti) nahrádzať úvahou o celkovom nekonaní o námietke zaujatosti podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku, keďže konanie (vrátane eventuálnej procesne neprípustnej pasivity) okresného súdu bolo predmetom sťažnostného prieskumu krajského súdu. Jeho závery bolo potrebné (v potrebnom rozsahu) vyvodiť a náležite odôvodniť už v trestno-procesnom konaní o sťažnosti a sťažovateľovi dať na ním položenú otázku (týkajúcu sa samotného základu rozhodovania o obnove konania) primeranú odpoveď.

18. Tým, že tak krajský súd nekonal, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 36 ods. 1 listiny, ako to zodpovedá časti 1 výroku tohto nálezu.

IV.4. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

19. Vo vzťahu k aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že z jeho povahy vyplýva, že kritériom jeho použitia je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o občianskych právach alebo záväzkoch, prípadne o oprávnenosti trestného obvinenia. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán

verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide.

20. Z judikatúry ESLP možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (IV. ÚS 382/09, I. ÚS 5/02, obdobne aj rozsudky ESLP Kulnev proti Rusku z 18. 3. 2010, sťažnosť č. 7169/04, Rudan proti Chorvátsku z 13. 9. 2001, sťažnosť č. 45943/99), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj SVÁK, J. *Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva*. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003, s. 370 – 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok ESLP vo veci Callaghan proti Spojenému kráľovstvu z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60 (IV. ÚS 403/09)]. Článok 6 ods. 1 je aplikovateľný až na obnovené konanie.

21. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou ústavného súdu (I. ÚS 5/02, IV. ÚS 382/09, IV. ÚS 287/2010, IV. ÚS 117/2011, IV. ÚS 407/2018, IV. ÚS 578/2020) preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol v súvislosti s posudzovaným postupom krajského súdu pristúpiť k vysloveniu porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V prípade rozhodovania všeobecných súdov o povolení obnovy konania podľa § 398 a nasl. Trestného poriadku vrátane zohľadnenia zákonných podmienok tento postup umožňujúcich podľa § 393 a nasl. Trestného poriadku nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, v dôsledku čoho ústavný súd sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti v tejto jej časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V.

Zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie

22. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

23. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

24. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

25. Vzhľadom na zistenie o porušení základných práv sťažovateľa ústavný súd napadnuté uznesenie krajského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu). V ďalšom konaní bude potrebné pri viazanosti krajského súdu právnym názorom ústavného súdu postupovať v intenciách bodu 17 tohto odôvodnenia.

VI.

Trovy konania

26. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

27. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

28. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním a vypočítal ich na sumu 1 003,62 eur.

29. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 4 úkony právnej služby vykonané v roku 2021, a to prevzatie a príprava zastupovania, písomné podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, porada na žiadosť sťažovateľa a nahliadnutie do súdneho spisu okresného súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 181,17 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 10,87 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 4 úkony právnej služby patrí sťažovateľovi náhrada trov konania vo výške 724,68 eur spolu so štyrmi režijnými paušálmi vo výške 43,48 eur. Sťažovateľ si uplatnil nárok aj na náhradu za stratu času vo výške 181,20 eur a náhradu za cestovné vo výške 54,26 eur. Spolu tak náhrada trov konania predstavuje celkovú sumu 1 003,62 eur (bod 3 výroku nálezu).

30. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

31. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor Duľa
predseda senátu